

Trestněprávní aspekty domácího násilí

RESUMÉ

Domácí násilí je závažným společenským problémem s vysokou mírou latence. Ochrana obětí domácího násilí je zajišťována právními normami práva občanského, správního, trestního i dalšími právními normami. Trestní právo je jedním z důležitých prostředků pro řešení závažných forem domácího násilí. Trestní právo je však prostředkem ultima ratio, při jeho aplikaci je potřeba uplatňovat princip subsidiarity trestní represe.

Cílem diplomové práce je podat přehled o právních normách trestního práva hmotného a procesního, které jsou určeny na ochranu obětí domácího násilí a jejich stručná analýza s ohledem na tento závažný jev. Důraz je kladen především na trestný čin týrání osoby žijící ve společné domácnosti, týrání svěřené osoby a nebezpečné pronásledování. Z procesního hlediska se diplomová práce věnuje otázce souhlasu poškozeného s trestním stíháním, institutu vazby a postavení poškozeného v rámci trestního řízení. Práce obsahuje návrhy právní úpravy de lege ferenda.

První kapitola se zabývá teoretickými a praktickými poznatky o domácím násilí, vymezením pojmu domácí násilí a seznámení se specifiky tohoto jevu. Dále se věnuje obětem a pachatelům domácího násilí. Druhá kapitola uvádí do trestněprávní problematiky a podává nástin vývoje právní úpravy. Jádrem celé práce je kapitola třetí a čtvrtá, která se zabývá konkrétními prostředky trestního práva hmotného i procesního na ochranu před domácím násilím. Kapitola třetí podává analýzu konkrétních trestných činů, seznamuje s okolnostmi a důvody jejich zákonného zakotvení. Čtvrtá kapitola se zabývá některými procesními instituty, jejich pozitivy a negativy a úvahami nad právní úpravou de lege ferenda. Kapitola pátá je krátkým exkursem do některých evropských právních řádů a jejich řešení problematiky domácího násilí. Šestá kapitola obsahuje návrhy změn stávající trestněprávní úpravy v oblasti domácího násilí a stanovení možností řešení de lege ferenda.

Trestněprávní úprava domácího násilí je poměrně nová, inspirace pro řadu institutů byla nalezena v právních řádech některých evropských zemí. Ze závěru

diplomové práce vyplývá, že i přes některé nedostatky je právní úprava kvalitní a dostatečná pro ochranu obětí domácího násilí. Trestní právo tak plní v této oblasti jak funkci preventivní ve smyslu individuální i generální prevence, tak funkci represivní.